

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
e-підпис Валерій СОРОКА

15.08.2022

07-01-112S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

Доктринальні проблеми міжнародного захисту прав людини		Doctrinal problems of international human right protection	
Шифр за ОП	ВБ	Code in Educational Program	
Освітній рівень: освітньо-науковий рівень (третій)		Educational level: educational and scientific (third)	
Галузь знань: Право	08	Fields of knowledge Law	
Спеціальність: Право	081	Speciality Law	
Освітня програма: Право		Educational Program: Law	

м. Рівне – 2022

Силабус навчальної дисципліни «Доктринальні проблеми міжнародного захисту прав людини» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового рівня) галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право». Рівне. НУВГП. 2022. 16 стор.

ОНП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/23752/>

Розробник силабусу: Цимбалюк Валерій Іванович, кандидат юридичних наук, професор, професор кафедри спеціальних юридичних дисциплін

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 9 від “29” червня 2022 року

Завідувач кафедри: *е-підпис* Кафарський Володимир Іванович, доктор юридичних наук, професор кафедри спеціальних юридичних дисциплін
Керівник освітньої програми, к.ю.н., професор *е-підпис* В. І. Цимбалюк

Схвалено науково-методичною радою з якості ННП
Протокол № 11 від “29” червня 2022 року

Голова науково-методичної ради з якості ННП: *е-підпис* Цимбалюк В.І., к.ю.н., професор

СЗ №-3400 в ЕДО НУВГП

© Цимбалюк В.І., 2022

© НУВГП, 2022

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*

Ступінь вищої освіти	<i>третій освітньо-науковий рівень</i>
Освітня програма	<i>Право</i>
Спеціальність	<i>081 «Право»</i>
Рік навчання, семестр	
Кількість кредитів	<i>3</i>
Лекції:	<i>16/2 годин</i>
Практичні заняття:	<i>14/6 годин</i>
Самостійна робота:	<i>60/82 годин</i>
Курсова робота:	
Форма навчання	<i>Денна/заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Цимбалюк Валерій Іванович, кандидат юридичних наук, професор кафедри спеціальних юридичних дисциплін.

Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Цимбалюк_Валерій_Іванович
ORCID	-
Як комунікувати	v.i.tymbaliuk@nuwm.edu.ua

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ

Анотація освітньої компоненти, в т.ч. мета та цілі

Мета: підготовка висококваліфікованого фахівця у сфері міжнародного захисту прав людини, здатного до самостійної критичної та обґрунтованої науково-дослідницької, науково-організаційної, інноваційної діяльності в галузі захисту прав людини, сприяння формуванню професійної правничої правосвідомості та культури, системи правових понять та основних концепцій у сфері захисту прав людини.

Посилання на розміщення освітнього компоненту на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua>

Компетентності

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-наукової діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики

ЗК1. Креативність, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність до критичного аналізу та оцінювання сучасних наукових досягнень при вирішенні дослідницьких і практичних завдань, в тому числі в міждисциплінарних областях.

ЗК3. Здатність приймати обґрунтовані рішення, планувати і здійснювати комплексні дослідження на сучасному рівні з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій на основі цілісного системного наукового світогляду з використанням знань в області історії і філософії науки.

СК2. Здатність до комплексності проведення досліджень у галузі права.

СК5. Здатність до володіння сучасними правовими теоріями і концепціями та здатність до їх критичного аналізу й оцінки;

СК12. Здатність об'єктивно і критично аналізувати інформацію про інститут захисту прав людини, займати самостійну позицію у питаннях теоретичного та практичного характеру, що стосуються інституту прав людини. Формувати активну правову позицію в ситуаціях, пов'язаних з конкретними випадками порушення прав людини чи виникнення такої загрози; здатності до вчинення адекватних правових дій; застосовувати альтернативні способи захисту громадянських прав на практиці.

СК13. Здатність здійснювати професійну діяльність в установах, діяльність яких пов'язана з прогресивним розвитком українського законодавства; проводити глибокий історичний і правовий аналіз європейських та світових інтеграційних процесів, учасником яких є Україна.

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)

ПРН2. Мати ґрунтовні знання предметної області та розуміння професії, знання праць провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, фундаментальні праці у галузі дослідження, формулювати мету власного наукового дослідження як складову загально-цивілізаційного процесу.

ПРН6. Уміти проводити критичний аналіз, оцінку і синтез нових наукових положень та ідей.

ПРН8. Формулювати наукову проблему з огляду на ціннісні орієнтири сучасного суспільства та стан її наукової розробки, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень у сфері права.

ПРН9. Аналізувати наукові праці, виявляючи дискусійні та малодосліджені питання, здійснювати моніторинг наукових джерел інформації стосовно проблеми, яка досліджується встановлювати їх інформаційну цінність шляхом порівняльного аналізу з іншими джерелами.

ПРН14. Використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації джерел.

ПРН16. Знати національне та європейське законодавство, зміст правового регулювання у різних галузях фахового спрямування та різних сферах діяльності;

ПРН19. Здатність збирати, аналізувати, систематизувати законодавство, що складає нормативну базу наукового дослідження, виявляти прогалини, суперечності та інші його недоліки, формулювати власні пропозиції, спрямовані на їх подолання.

Структура та зміст освітнього компонента

МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ. НОРМАТИВНІ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ОСНОВИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ НА УНІВЕРСАЛЬНОМУ РІВНІ

Тема 1. Історичні аспекти формування прав людини та їх сучасна концепція

1. Права людини в працях античних філософів як зерна для їх виникнення та формування в подальшому.

2. Права людини в епоху Середньовіччя та Відродження: від інквізиції до її заперечення.

3. Концепція природних та позитивних прав людини в епоху Просвітництва.

4. Права людини в діяльності Ліги Націй: аналіз позитивних аспектів та недоліків.

5. Становлення системи прав людини після Другої світової війни. Значення ООН в виникненні цієї системи. Загальна декларація прав людини: історія створення документа.

6. Значення вивчення та дослідження історичних передумов та особливостей становлення прав людини на сучасному етапі.

7. Концепція прав людини в доктрині міжнародного права: аналіз основних підходів. Універсальність прав людини.

8. Покоління прав людини за Карелом Васаком: значення поділу та чи є в ньому необхідність. Четверте покоління прав людини. Інші класифікації прав людини в доктрині міжнародного права.

Завдання до теми:

1. *Яких поглядів щодо прав людини дотримувався Сократ та Платон. Порівняйте справедливість у їхньому розумінні.*

2. *Що являє собою свобода людини згідно з поглядами Епікура?*

3. *В чому суть природно-правничої ідеї давньогрецьких філософів?*

4. *Що знаходиться в основі права згідно з Цицероном?*

5. *Який внесок римських юристів в становленні системи прав людини?*

6. *Яке значення мав Habeas corpus act для системи прав людини? Як зараз це поняття відображене в законодавстві України?*

7. *Опишіть правові погляди Дж. Локка.*

8. *Який вплив Першої та Другої світової війни на становлення інституту прав людини?*

9. *Назвіть авторів Загальної Декларації прав людини?*

10. *Хто з видатних українських юристів брав участь в її написанні?*
11. *Які права включає перше, друге та третє покоління прав людини?*
12. *Коли виникли та хто запропонував виділити четверте покоління прав людини? Які права туди належать?*

Тема 2. Міжнародні стандарти захисту прав людини на універсальному рівні: доктринальні аспекти їх розуміння та нормативне закріплення

1. Міжнародні стандарти захисту прав людини: поняття, елементи.
2. Класифікація міжнародних стандартів захисту прав людини.
3. Роль універсальних міжнародних стандартів захисту прав людини.
4. Нормативне закріплення стандартів захисту прав людини: Міжнародний пакт про громадянські та політичні права. Міжнародний пакт про економічні та культурні права. Відображення міжнародних стандартів захисту прав людини в національному законодавстві.
5. Міжнародні стандарти захисту прав жінок. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. Відображення міжнародних стандартів захисту прав жінок в національному законодавстві.
6. Міжнародні стандарти захисту прав дитини. Конвенція ООН про права дитини. Відображення міжнародних стандартів захисту прав дитини в національному законодавстві.

Завдання до теми:

1. *За якими критеріями класифікують міжнародні стандарти захисту прав людини?*
2. *Дайте визначення міжнародних стандартів захисту прав людини. Назвіть їх іманентні ознаки.*
3. *Як Ви оцінюєте роль міжнародних стандартів захисту прав людини на сучасному етапі?*
4. *Як Ви оцінюєте діяльність ООН в умовах війни Росії проти України? Які варіанти виходу з ситуації, що склалася Ви бачите?*
5. *Які права закріплені в Міжнародному пакті про громадянські та політичні права та як це відображено в законодавстві України?*
6. *Як Конвенція розглядає поняття «дискримінація щодо жінок»?*
7. *Хто така дитина в розумінні Конвенції про права дитини?*
8. *З якого віку дозволяється праця дітей за Конвенцією про права дітей? Які права у ній гарантовані?*

Тема 3. Міжнародний режим захисту прав людини: поняття та інституційна система на універсальному рівні

1. Поняття та загальна характеристика міжнародного режиму захисту прав людини.
2. Міжурядові та неурядові організації в міжнародному режимі прав людини.
3. Система захисту прав людини в межах ООН. Захист прав людини як провідна та фундаментальна мета діяльності ООН. Норми Статуту ООН, спрямовані на захист прав людини. Органи, створені для захисту прав людини в межах конвенційних прав людини. Рада ООН з прав людини. Верховний комісар ООН з прав людини.
4. Конвенціональні механізми контролю. Характеристика статусу та повноважень комітетів, їх склад та форми діяльності.
5. Процедури подання та розгляду скарг у зв'язку з порушенням прав людини. Процедура 1503. Процедура Додаткового протоколу.

Завдання до теми:

1. *Що являє собою режим захисту прав людини? Які його елементи?*
2. *Які неурядові міжнародні організації Вам відомі? Які їхні завдання?*
3. *Ознайомтеся із звітами неурядової організації Amnesty International. Яка мета її діяльності? Які засоби та методи вона використовує для досягнення мети?*
4. *Які норми Статуту ООН утверджують необхідність та пріоритет прав людини?*
5. *Які повноваження Комітету з прав людини?*
6. *Яка кількість осіб входить до комітету з прав людини? Який порядок їх обрання?*
7. *Які повноваження Верховного комісара з прав людини? Які його основні завдання?*
8. *Хто входить до складу Комітету з прав дитини?*
9. *Який порядок розгляду скарг Комітетом з прав дитини?*

Тема 4. Міжнародний Суд ООН: правовий статус та повноваження

1. Міжнародний Суд Організації Об'єднаних Націй. Історія становлення Міжнародного Суду ООН.
2. Міжнародний трибунал по колишній Югославії: повноваження, структура.
3. Міжнародний кримінальний трибунал по Руанді: повноваження, структура.
4. Статут Міжнародного Суду ООН. Склад Міжнародного Суду ООН.
5. Юрисдикція Міжнародного Суду ООН. Complementarity principle
6. Судочинство у Міжнародному Суді ООН.
7. Правова природа рішень Міжнародного Суду ООН. Консультативні повноваження Міжнародного Суду ООН.
8. Характеристика воєнних злочинів у Римському статуті ООН.
9. Перспективи захисту України в Міжнародному суді ООН.

Завдання до теми:

1. *Коли був створений Міжнародний трибунал по колишній Югославії?*
2. *Які його завдання?*
3. *Коли був створений Міжнародний кримінал по Руанді?*
4. *Яка відмінність між створеними Міжнародними трибуналами по Югославії та Руанді та Міжнародним судом ООН?*
5. *Що означає принцип complementarity principle?*
6. *Який склад Міжнародного Суду ООН?*
7. *Які консультативні повноваження Міжнародного суду ООН?*
8. *Хто з українських юристів-міжнародників був суддею Міжнародного Суду ООН?*
9. *Які перешкоди стоять перед ратифікацією Римського статуту Україною?*
10. *Що таке воєнний злочин в розумінні статуту?*

МОДУЛЬ 2. РЕГІОНАЛЬНІ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Тема 5. Загальна характеристика регіональних систем захисту прав людини (міжамериканська, африканська та АСЕАН): аналіз їх переваг та недоліків

1. Загальна характеристика регіональних систем захисту прав людини.
2. Міжамериканська система захисту прав людини. Статут Організації Американських держав. Американська декларація прав і обов'язків людини. Міжамериканська конвенція прав людини. Аналіз переваг та недоліків міжамериканської системи захисту прав людини.

3. Африканська система захисту прав людини. Організація африканської єдності. Африканська хартія прав людини і народів. Африканська комісія з прав людини і народів. Африканський суд з прав людини і народів.

4. Арабська система захисту прав людини: аналіз переваг та недоліків.

5. Захист прав людини в рамках АСЕАН. Декларація прав людини АСЕАН. Комісія АСЕАН з прав людини. Переваги та недоліки захисту прав людини в рамках АСЕАН.

Запитання до теми:

1. Назвіть регіональні системи захисту прав людини.
2. Які складові міжамериканської системи захисту прав людини?
3. Які відмінності між Американською декларацією прав і обов'язків людини та Міжамериканською конвенцією прав людини?
4. Які права гарантує Міжамериканською конвенцією прав людини?
5. Які особливості Міжамериканської системи прав людини?
6. Назвіть цілі, передбачені в статуті Організації американських держав.
7. Хто входить до Міжамериканської комісії з прав людини та який порядок обрання членів?
8. Які функції і повноваження Міжамериканської комісії з прав людини?
9. Які особливості діяльності Міжамериканського суду з прав людини?
10. Які цілі Організації арабської єдності?
11. Які принципи діяльності Організації арабської єдності?
12. Який вищий орган Організації арабської єдності та які його повноваження?
13. Які концептуальні новації закріплені в Африканській хартії прав людини і народів?
14. Скільки осіб входить до Африканської комісії прав людини і народів? Який порядок їх обрання?
15. Які скарги розглядає Африканський суд з прав людини і народів? Які його особливості порівняно з Міжамериканським судом з прав людини?
16. Які механізми захисту прав людини, передбачені в рамках АСЕАН?

Тема 6. Захист прав людини в рамках ЄС. Деякі питання захисту прав людини в рамках ОБСЄ: актуальні аспекти

1. Загальна характеристика договорів про створення та функціонування ЄС. Причини поширення компетенції ЄС на захист прав людини.

2. Характеристика Хартії ЄС з основних прав. Цінності та права, які захищає Хартія ЄС з основних прав людини. Обов'язки, передбачені в Хартії ЄС з основних прав людини. Сфера застосування Хартії. Сфера тлумачення прав та принципів, передбачених в Хартії ЄС з прав людини.

3. Суд ЄС: загальна компетенція, компетенція щодо захисту прав людини, склад та порядок обрання. Характеристика окремих рішень Суду ЄС щодо захисту прав людини.

4. Інституційні, процесуальні та матеріальні гарантії захисту прав людини в ЄС.

5. Суд ЄС та Європейський суд з прав людини: порівняльні аспекти компетенції та співвідношення механізмів захисту.

6. Особливості діяльності ОБСЄ: створення, цілі, повноваження, сучасні завдання.

7. Діяльність ОБСЄ у сфері захисту прав людини.

8. Керівні принципи щодо захисту правозахисників від 2014 року.

9. Бюро з демократичних інститутів і прав людини Організації з безпеки і співробітництва в Європі

9. Інші механізми та інституції захисту прав людини в рамках ОБСЄ.

Запитання до теми:

1. Яку першу справу розглядав ЄС з питань захисту прав людини?
2. Який статус Хартії ЄС з прав людини? Які її відмінності від інших договорів у сфері захисту прав людини?
3. Які основні обов'язки, передбачені в Хартії ЄС з прав людини?
4. На який термін обираються судді Суду ЄС?
5. Назвіть інституційні гарантії захисту прав людини в рамках ЄС?
6. Які процесуальні гарантії захисту прав людини в рамках ЄС передбачені?
7. Чи є ЄС учасником Європейської конвенції з прав людини?
8. Як співвідноситься діяльність Суду ЄС у сфері захисту прав людини з рішеннями національних судових органів?
9. Які стандарти ОБСЄ щодо механізмів захисту прав людини та діяльності правозахисників Вам відомі?
10. Як співвідносяться стандарти ОБСЄ щодо механізмів захисту прав людини та діяльності правозахисників з внутрішнім законодавством?
11. Охарактеризуйте компетенцію та цілі Комісара ОБСЄ з захисту прав національних меншин.
12. Сформулюйте основні напрями діяльності Бюро з демократичних інститутів і прав людини ОБСЄ.

Тема 7. Захист прав людини в рамках Ради Європи

1. Система Ради Європи.
2. Європейська конвенція з прав людини: прийняття та загальна характеристика. Особливості тлумачення ЄКПЛ: ефективне тлумачення, тлумачення в світлі умов сьогодення та його значення, забезпечення правової визначеності, принцип пропорційності та рівноваги інтересів у тлумаченні, автономне тлумачення (характеристика основних термінів); принцип забезпечення мінімальних гарантій прав і свобод людини.
3. Європейський суд з прав людини: склад, порядок обрання суддів.
4. Організаційні основи діяльності Європейського суду з прав людини.
5. Порядок прийняття та розгляду скарг до Європейського суду з прав людини. Умови прийнятності. Ознаки явно необґрунтованої заяви. Скарги, які несумісні з вимогами Конвенції. Особливості розгляду міждержавних скарг.
6. Особливості виконання рішень Європейського суду з прав людини у національній системі.
7. Контроль Кабінету Міністрів Ради Європи за виконанням рішень Європейського суду з прав людини.

Запитання до теми:

1. Хто є авторами Європейської конвенції з прав людини?
2. Які цінності були початково закладені в Європейську конвенцію з прав людини?
3. Що таке доктрина живого дерева?
4. В чому проявляється тлумачення Конвенції «у світлі умов сьогодення»? Яке значення в цьому аспекті відіграє рішення *Marckx v. Belgium*, 1979?
5. Яке конвенційне тлумачення поняття «злочин» та як воно співвідноситься з національним визначенням?
6. Скільки суддів входить до Європейського суду з прав людини? Який термін їх обрання?
7. Які зміни в діяльності Суду відбулися з 1 лютого 2022 року?
8. Ознайомтесь з міждержавною скаргою «Україна проти Росії»? Яке її значення для України?
9. Які механізми контролю Кабінету Міністрів Ради Європи за виконанням рішень

Європейського суду з прав людини?

10. Які наслідки виключення держави з Ради Європи?

Тема 8. Окремі проблемні питання розуміння прав людини, гарантованих Європейською конвенцією з прав людини

1. Право на життя. Початок життя. Питання абортів та евтаназії в практиці Європейського суду з прав людини. Смертна кара. Критерії застосування сили державою.

2. Заборона катування. Співвідношення понять катування, нелюдське поводження, приниження гідності. Аналіз деяких справ проти України за статтею 3 Конвенції. Питання екстрадиції та «феномен камери смертників». Право на надію в рішеннях Європейського суду з прав людини.

4. Право на свободу та особисту недоторканність. Триланковий тест на прикладі права на свободу та особисту недоторканність.

5. Ніякого покарання без підстави закону. Роль судової практики в розумінні поняття кримінального закону. Ясний, зрозумілий та передбачуваний закон.

6. Заборона дискримінації. Об'єктивне і розумне виправдовування нерівності.

7. Відступ від зобов'язань під час надзвичайної ситуації в практиці Європейського суду з прав людини.

Запитання до теми:

1. Як практика Європейського суду з прав людини ставиться до початку життя? Які справи Суд розглядав в цьому контексті?

2. В яких документах встановлена заборона смертної кари? Яке Ваше ставлення до цього виду покарання?

3. Назвіть країни, в яких досі існує смертна кара як вид покарання?

4. Які критерії застосування сили державою встановлені в справі Маккан та інші проти Сполученого Королівства?

5. Що таке феномен камери смертників? В яких рішеннях Європейського суду з прав людини про нього йшлося?

6. Назвіть рішення Суду, в яких йдеться про право на надію? Перерахуйте «вінтеровські критерії».

7. За яких умов виправдовування нерівності за практикою Європейського суду з прав людини буде вважатися об'єктивним та розумним?

8. В яких умовах можливий відступ від зобов'язань?

9. Щодо яких прав неможливий відступ від зобов'язань?

10. Чи робила Україна відступ від зобов'язань?

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Комунікативні здібності, розвиток самоорганізації, робота з великими об'ємами даних, публічні виступи.

Форми та методи навчання

Форми навчання: *традиційні лекції та практичні заняття, бінарні лекції, модельні практичні заняття у професійному середовищі, вебінари, науково-практичні семінари, дуальні заняття із залученням практиків.*

Методи навчання: *аналітичний, дослідницький, проблемно-пошуковий, дискусія,*

презентація.

Порядок та критерії оцінювання

Для досягнення цілей та завдань курсу здобувачам третього рівня вищої освіти потрібно вчасно виконати індивідуальні завдання (розв'язання практичних задач, наукові тези, доповіді, тощо), брати участь у практичних заняттях (доповіді з презентаціями, актуальні запитання, участь у дискусіях, тощо); вчасно здати модульні контролі знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань здобувачів шляхом проставлення балів за визначеними критеріями, що вчасно доводяться здобувачам освіти. Також, здобувач під наглядом викладача самостійно оцінює свою роботу.

За вчасне та якісне виконання усіх видів завдань, здобувач отримує такі обов'язкові бали:

– по 10 балів за якісну підготовку до кожного практичного заняття (загалом 7 занять);

– 30 балів за якісне оформлення індивідуального завдання.

Усього 100 балів.

Додаткові бали здобувач може отримати при написанні наукової статті, наукової роботи на конкурс, ессе, тощо. Тему для дослідницької роботи здобувачі можуть вибрати самостійно за погодженням із викладачем. Додаткові бали здобувачам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Поєднання навчання та досліджень

Здобувачі вищої освіти залучені до реалізації наукових індивідуальних тем досліджень. Зокрема, в освітньому процесі використовуються наукові досягнення викладача та здобувачів:

1. Цимбалюк В. І., Сахнюк В. В. Особливості застосування практики Європейського суду з прав людини в Україні. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. - 2017. - № 6. - С. 34-37. (фахове).

2. Цимбалюк В.І., Кісілевич К.О. Звернення громадян як важлива складова захисту прав і свобод людини та громадянина в Україні. Науковий журнал Молодий вчений : спецвипуск. № 5.1 (45.1). 2017. С. 149-155.

3. Цимбалюк В.І. Швець О.М. Степанець В.В. Правове регулювання забезпечення публічної безпеки та порядку в умовах карантину людей. Збірник тез Регіональної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми природоохоронного законодавства», Рівне: НУВГП, 4-5 червня 2020 року. с. 97-99.

Інформаційні ресурси

Рекомендована література:

Основна:

1. Arab Charter on Human Rights. URL: <https://www.refworld.org/docid/3ae6b38540.html>

2. African Commission on Human and Peoples' Rights. URL: <https://www.achpr.org/legalinstruments/detail?id=49>

3. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. *Офіційний вісник України*. 2008. № 93. Ст. 3103.

4. Європейська конвенція з прав людини від 04.11.1950 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

- 3 5. Європейська соціальна хартія (переглянута): Міжнародний документ від 3 травня 1996 р. № 994_062. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062/conv#Text (дата звернення 13.07.2020).
6. Заключний акт Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 1 серпня 1975 р. № 994_055. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_055#Text
7. Конвенція про захист цивільного населення під час війни від 1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154/conv#Text
8. Конвенція про права дитини № 995_021 від 20.11.1989 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021/conv#top
9. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок від 18.12.1979. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207#Text
10. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text
11. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання від 10.12.1984 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085#Text
12. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права: Міжнародний документ. Організація Об'єднаних Націй від 16.12.1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043
13. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права: Міжнародний документ. Організація Об'єднаних Націй від 19.10.1973 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text
14. Римський статут. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text
15. Міжамериканська конвенція з прав людини. URL: https://www.oas.org/en/sla/dil/docs/inter_american_treaties_A-70_human_rights_older_persons.pdf
16. Хартія основних прав Європейського Союзу. URL: <https://ccl.org.ua/posts/2021/11/hartiya-osnovnyh-prav-yevropejskogo-soyuzu/>
17. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок та домашньому насильству та боротьбу із цими явищами. URL: <https://rm.coe.int/1680462546>
18. Конституція (Основний Закон) України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141
19. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23 лютого 2006 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>
20. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>
21. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду, прийнятий 26 червня 1945 року в м. Сан-Франциско. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010/ed19450626
22. Справа «Довженко проти України» (заява № 36650/03): Рішення Європейського суду з прав людини у справі від 12.01.2012. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_845
23. Справа «Петухов проти України (№ 2)» (Заява № 41216/13) від 12 березня 2019 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_d98#Text
24. Справа «Шагін проти України» (заява № 20437/05): Рішення Європейського суду з прав людини від 10.12.2009 URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_612
25. Справа «Драгош Іоан Русу проти Румунії» (Заява № 22767/08): рішення

Європейського суду з прав людини від 31.10.2017. URL: <https://www.echr.com.ua/translation/rishennya-yespl-u-spravi-dragosh-ioan-rusuprotirumuni%D1%97-vid-31-10-2017-povnij-tekst-rishennya/>

26. Справа «Коккінакіс проти Греції» (Заява № 3/1992/348/421): рішення Європейського суду з прав людини від 25 травня 1993 року. URL: <https://minorityrights.org/wp-content/uploads/old-site-downloads/download-383-Kokkinakis-v.-Greece.pdf>

Допоміжна література

1. Аракелян М. Р. Міжнародно-правовий захист прав людини: навчально-методичний посібник з тестовими завданнями для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. О.: Фенікс, 2019. 194 с.

2. Буняк В. С. Європейська конвенція з прав людини та кримінальне право: науково-практичний посібник / відп. ред. В. С. Ковальський. Київ: Юрінком Інтер, 2020. 156 с.

3. Бюро ОБСЄ з демократичних інститутів і прав людини (БДПІ) URL : <http://www.ombudsman.gov.ua/ua/page/secretariat/international-cooperation/spivpraczya-z-mizhnarodnimi-organizacziyami/klyuchovi-mizhnarodniorgani-u-galuzi-prav-lyudini/obsye/byuro-obsye-z-demokratichnixinstitutiv-i-prav-lyudini-bdipl.html> (дата звернення 18.01.2020)

4. Деревянко Б.В. Захист прав людини та міжнародні організації – історія становлення і перспективи реформування. Збірник тез круглого столу, присвяченого 72-й річниці прийняття Загальної декларації прав людини (м. Київ, 10 грудня 2020 р.). Київ: ДНДІ МВС України, 2021. С. 7–9. http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/10204/2/%D0%94%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B2%D1%8F%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8.pdf

5. Деркач А. Міжнародно-правові стандарти захисту прав людини та їх відображення в Конституції України. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. №8. С. 124-127.

6. Деркач А. Захист прав людини як складова глобального конституалізму. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2018. Випуск 1 (22). С. 49-53.

7. Дроздов О., Дроздова О. Інститут омбудсмена : європейський вимір у принципах і розвитку / Практика ЄСПЛ. Український аспект. URL: <https://www.echr.com.ua/institut-ombudsmena-yeuropejskij-vimir-u-principaxrozvitku/>.

8. Забезпечення прав людини: національний та міжнародний виміри. Збірник матеріалів I –ї Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Вінниця, 10 грудня 2021 року). Вінниця, 2022. 261 с.

9. Задорожній О. В., Поєдинок О. Р. Від теорії міжнародного права до практики захисту прав людини : монографія. Київ : Фенікс, 2018. 718 с.

10. Костюк В. Л. Міжнародні стандарти права осіб з інвалідністю в умовах правової та соціальної держави: теоретико-правовий аспект. Актуальні проблеми соціального права в Україні : збірник наукових праць / за ред. М. І. Іншина, В. І. Щербини, С. Я. Вавженчука ; відп. ред. І. С. Сахарук. Харків: Юрайт, 2017. С. 199-215.

11. Крет Г. Р. Міжнародні стандарти доказування у кримінальному процесі України: теоретико-правові та практичні основи. 12.00.09. Одеса 2020. 47 с.

12. Левенець А. В. Особливості міжамериканської системи захисту прав людини. Правовий вимір конституційної та кримінальної юрисдикції в Україні та в світі. Третє юридичні читання: матеріали ювілейної всеукраїнської дистанц. конференції 10 квітня 2020 року) / За заг. ред. Л.О. Корчевної, О.А. Чувакова. О.: Фенікс, 2020. С. 89-93.

13. Лісогорова, К. Від ліги націй до ООН: історія становлення універсальних міжнародних організацій колективної безпеки [Текст] / Катерина Лісогорова, Діана Свистун // Актуальні проблеми правознавства. 2020. Вип. 3. С. 5-11. <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/41470>
14. Львова О. Л. Моральні засади універсальності прав людини. *Альманах права*. 2020. Випуск 11. С. 138-145. URL: <http://almanahprava.org.ua/>
15. Манукян В. І. Страсбурзьке право. Страсбурзький суд з прав людини. Право, практика, коментар / В. І. Манукян; пер. з рос. О. М. Уліщенко. Харків: Право, 2019. 560 с.
16. Міжнародні стандарти прав людини. Журналістика. / За заг. ред. В. Ю. Лутковської. Київ: Український інститут з прав людини, 2019. 145 с. URL: https://www.irf.ua/content/files/international_human_rights_standards_journalism.pdf
17. Орленко В. Еволюція прав і свобод людини. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2011. № 3. URL: <http://visnik.knteu.kiev.ua/files/2011/03/10.pdf>.
18. Озерова В. Принцип загальної поваги прав людини як основоположний принцип міжнародного права. *Підприємство, господарство і право*. 2017. №11. С. 252-254.
19. Опольська Н.М., Бабой А.М., Бабой В.С. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник. Вінниця: Твори. 2021. 408 с. <http://repository.vsau.org/getfile.php/28982.pdf>
20. Орлова О. О., Бургай К. Р. Практика європейського суду з прав людини в контексті європейського розвитку українського суспільства. *Українське суспільство в контексті правових побудов: матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 12 квіт. 2019 р.)*. Дніпро: Дніпропетровський держ. ун-т внутр справ, 2019. С. 34 -37.
21. Права людини у міжнародному праві : підручник / за заг. ред. канд. юрид. наук, доцента А. В. Войціховського; [Бакумов О. С., Варунц Л. Д., Войціховський А. В., Гудзь Т. І. та ін.]; передм. А. В. Войціховський. Харків : ООО «Планета- Принт», 2021. 404 с.
22. Разметаєва Ю. С. Доктрина та практика захисту прав людини: навчальний посібник. Київ, 2018. URL: <https://nlu.edu.ua/wpcontent/uploads/2019/08/PhD-1-Доктрина-та-практика-системи-захисту-прав-людини.pdf>
23. Сироїд Т.Л. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини: посіб. для підгот. до зовніш. незалеж. оцінювання / Сироїд Т. Л. та ін.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Сироїд Т. Л. ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Юрид. ф-т, Каф. міжнар. і європ. права. Харків : Бровін О. В., 2018. 290 с.
24. Сироїд Т. Л. Міжнародно-правові основи захисту сексуального та репродуктивного здоров'я жінок. *Juris Europensis Scientia*. 2020. Випуск 3. С. 151-155.
25. Чепульченко Т. О. Концепція прав людини: доктринальні підходи. *Альманах права*. 2020. Випуск 11. С. 258-264.
26. Шамраєва В. М. Права людини у сучасних міжнародних відносинах: еволюція розвитку, проблеми та перспективи. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «ПРАВО»*. 2020. Випуск 30. С.174-184.
27. Шуміло І. А. Міжнародна система захисту прав людини : навчальний посібник. Київ : ФОП Голембовська О. О., 2018. 168 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Європейського суду з прав людини: <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/ukr&c>
2. Єдиний державний реєстр судових рішень: <http://reyestr.court.gov.ua>
3. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України: <https://www.rada.gov.ua/>
4. Центр українсько-європейського наукового співробітництва:

https://cuesc.org.ua/
Дедлайни та перескладання
<i>Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/. Згідно цього документу і реалізується право здобувача на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі. Передача модульних контролів здійснюється згідно http://nuwm.edu.ua/struktturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnogo-otsiniuvannia-znan/dokumentu. Оголошення стосовно дедлайнів здачі та передачі оприлюднюються на сторінці MOODLE: https://exam.nuwm.edu.ua/</i>
Неформальна та інформальна освіта
<i>Здобувачі мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про неформальну освіту. http://ep3.nuwm.edu.ua/18660/.</i>
Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання
<i>До викладання, за згодою, запрошуються представники судових та правоохоронних органів, практикуючі адвокати.</i>
Правила академічної доброчесності
<i>Усі здобувачі виконані навчальні завдання самостійно перевіряють на виявлення текстових запозичень через університетську платформу MOODLE http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Unplag. В аудиторії здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.</i>
Вимоги до відвідування
<i>Здобувачу не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину то здобувачу не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття. При об'єктивних причинах пропуску занять, здобувачі можуть самостійно вивчити пропущений матеріал. Здобувачі без обмежень можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки.</i>
Оновлення
<i>За ініціативою викладача зміст даного курсу планується оновлювати щорічно, враховуючи зміни у законодавстві України, наукових досягнень у сфері фінансової діяльності. Здобувачі також можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу стосовно новітніх змін у галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи. За таку ініціативу здобувачі можуть отримати додаткові бали.</i>
Академічна мобільність. Інтернаціоналізація
<i>В НУВГП розроблені процедури для реалізації права здобувачам на академічну мобільність: - Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу</i>

Національного університету водного господарства та природокористування:
<http://ep3.nuwm.edu.ua/4398/>

- Порядок перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/19458/>.

- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#n8>.

Здобувачі можуть отримати доступ до таких міжнародних інформаційних ресурсів:

-електронні бібліотеки: <http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/korisni-posilannya/elektronni-biblioteki>

-Як знайти статтю у Scopus:
<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/506-v-dopomohu-avtoram>

-База періодичних видань: <https://www.scimagoir.com/>

-Можливості доступу до електронних ресурсів та сервісів:
<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/516-mozhlyvosti-dostupu-do-resursiv-i-servisiv>

-Здобувачі можуть брати участь у Проєкті сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>.

Лектор

В. І. Цимбалюк